

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2010. április 22.*

A C-346/08. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2008. július 25-én

az **Európai Bizottság** (képviselek: P. Oliver és A. Alcover San Pedro, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviselek: L. Seeboruth, meghatalmazotti minőségben, segítője: D. Wyatt QC)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: angol.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, G. Arestis, J. Malenovský, T. von Danwitz és D. Šváby (előadó) bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2009. december 10-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az Európai Közösségek Bizottsága keresetlevelében annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága – mivel nem gondoskodott a nagy tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról szóló, 2001. október 23-i 2001/80/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL L 309., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 299. o.) a Rio Tinto Alcan Smelting and Power (UK) Ltd (a továbbiakban: Alcan) által Lynemouthban (Északkelet-Anglia)

üzemeltetett erőműre való alkalmazásáról – nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

- 2 A nagy tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról szóló [nem hivatalos fordítás], 1988. november 24-i 88/609/EGK tanácsi irányelv (HL L 336., 1. o.) helyébe lépő 2001/80 irányelv a savképződés elleni küzdelem közösségi stratégiájának a részét képezi, amelynek célja a legalább 50 MW névleges hőteljesítményű nagy tüzelőberendezésekből származó kén-dioxid-, nitrogén-oxid- és porkibocsátás korlátozása. E korlátozásokat a 2001/80 irányelv III–VII. melléklete határozza meg, amely mellékletek a hivatkozott tüzelőberendezések vonatkozásában kibocsátási határértékek alkalmazását írják elő, amelyek a füstgázokban fellelhető szennyező anyagok legmagasabb koncentrációjában kerülnek meghatározásra.
- 3 A 2001/80 irányelv (6) és (11) preambulumbekzdése a következőképpen szól:

„(6) A meglévő nagy tüzelőberendezések jelentősen hozzájárulnak a közösségi kén-dioxid- és nitrogén-oxid-kibocsátáshoz, és e kibocsátásokat csökkenteni kell. Ezért e kérdés megközelítését a tagállamok nagytüzelőberendezés-ágazatának eltérő jellemzőihez kell igazítani.

[...]

(11) Az elektromos áramot termelő létesítmények jelentős részét teszik ki a nagy tüzelőberendezések ágazatának.”

4 A hivatkozott irányelv 1. cikke így rendelkezik:

„Ez az irányelv a legalább 50 MW névleges hőteljesítményű tüzelőberendezésekre vonatkozik, függetlenül az azok által használt tüzelőanyag jellegétől (szilárd, folyékony vagy gázhalmazállapotú).”

5 Az irányelv 2. cikke a következőképpen hangzik:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

[...]

7. »tüzelőberendezés«: bármely olyan technikai berendezés, amelyben tüzelőanyagot égetnek el az így keletkező hő hasznosítása céljából.

Ezen irányelv kizárólag energia termelésére létrehozott tüzelőberendezésekre vonatkozik, az égéstermékeket közvetlen gyártási folyamatokban felhasználó tüzelőberendezések kivételével. Ezen irányelvet nem kell alkalmazni különösen az alábbi tüzelőberendezésekre:

- a) tüzelőberendezésekre, amelyekben az égéstermékeket közvetlen hevítésre, szárításra, illetve tárgyak vagy anyagok bármilyen más kezelésére használják, például újrahevítő kemencék, hőkezelésre szolgáló kemencék;
- b) utóégető művek, azaz bármilyen, független tüzelőberendezésként nem üzemeltetett, a füstgázok égetés útján történő tisztítására tervezett műszaki berendezés;
- c) a katalitikus krakkolásra használt katalizátorok regenerálására szolgáló létesítmények;
- d) a kén-hidrogént kénné alakító létesítmények;
- e) a vegyiparban használt reaktorkemencék;
- f) koksoló kemencesor;

- g) léghevítők;

- h) valamely jármű, hajó vagy repülőgép meghajtására szolgáló bármilyen műszaki berendezés;

- i) a part menti platformokon használt gázturbinák;

- j) 2002. november 27-ét megelőzően engedélyezett gázturbinák vagy az eljárni jogosult hatóság szerint 2002. november 27. előtti teljes engedélykérelem tárgyát képező gázturbinák, amennyiben a létesítményt legkésőbb 2003. november 27-ig üzembe helyezik, a 7. cikk (1) bekezdésének és a VIII. melléklet A. és B. részének sérelme nélkül.

A dízel-, benzin- és gázüzemű motorokkal hajtott létesítmények nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá.

Amennyiben két vagy annál több különálló új tüzelőberendezést létesítenek úgy, hogy műszaki és gazdasági tényezők figyelembevételével az eljárni jogosult hatóságok megítélése szerint füstgázaik közös kéményen keresztül kiengedhetők, e létesítmények által így létrehozott kombinát egyetlen létesítménynek tekintendő;

[...]"

- 6 A 2001/80 irányelv 4. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamok kötelesek voltak legkésőbb 2008. január 1-jéig jelentősen csökkenteni a meglévő tüzelőberendezések kibocsátását, vagy úgy, hogy megfelelő intézkedéseket vezetnek be annak biztosítására, hogy a meglévő érintett létesítmények a hivatkozott irányelv mellékleteiben megállapított kibocsátási határértékeket betartsák, vagy úgy, hogy biztosítják, hogy a meglévő létesítményekre is vonatkozzon a nemzeti kibocsátás-csökkentési terv. A hivatkozott irányelv 4. cikkének (6) bekezdése értelmében minden olyan tagállamnak, amelyik úgy döntött, hogy nemzeti kibocsátás-csökkentési tervet alkalmaz, legkésőbb 2003. november 27-ig közölnie kellett a Bizottsággal nemzeti kibocsátáscsökkentési tervét, amelynek közlésétől számított hat hónapon belül a Bizottságnak értékelnie kellett, hogy a terv megfelel-e a hivatkozott 4. cikk (6) bekezdése követelményeinek.

A pert megelőző eljárás

- 7 Az Egyesült Királyság 2003. november 27-i levelében közölte a Bizottsággal a nemzeti kibocsátáscsökkentési tervének első változatát, amelyben a lynemouthi erőműt a 2001/80 irányelv hatálya alá tartozó tüzelőberendezések között sorolta fel. 2005. április 28-án az Egyesült Királyság benyújtotta frissített nemzeti kibocsátáscsökkentési tervét, amelyben ugyancsak szerepelt e létesítmény. Mindazonáltal a Bizottsággal 2006. február 28-án közölt javított nemzeti kibocsátáscsökkentési tervéből e létesítményt már törölte.
- 8 A Bizottság 2006. szeptember 4-i levelében közölte az Egyesült Királysággal, hogy véleménye szerint e törlés összeegyeztetetlen a 2001/80 irányelvvel. Az érintett tagállam 2007. február 2-i válaszában arra hivatkozott, hogy a lynemouthi erőműre a hivatkozott irányelv 2. cikkének 7. pontjában meghatározott általános kivétel alkalmazandó, mivel e létesítmény teljesen integrálódott egy alumíniumkohóba, és kizárólag e fém gyártására szolgál. Az Egyesült Királyság hangsúlyozta továbbá ezen erőmű környezetre gyakorolt kismértékű hatását, valamint annak kockázatát, hogy az Alcan

kénytelen legyen ezen alumíniumkohó működtetését megszüntetni, amennyiben az erőműre a hivatkozott irányelvben meghatározott korlátozásokat kell alkalmazni.

- 9 A Bizottság 2007. június 29-én felszólító levelet küldött az Egyesült Királyságnak, amelyre az érintett tagállam 2007. augusztus 31-i levelében válaszolt.

- 10 Mivel a Bizottság nem volt megelégedve e válasszal, 2007. október 23-án indokolással ellátott véleményt küldött az Egyesült Királyságnak, amelyben felszólította, hogy a vélemény kézhezvételétől számított két hónapos határidőn belül szüntesse meg a felrótt kötelezettségszegést.

- 11 A Bizottság, mivel az Egyesült Királyság által az említett indokolással ellátott véleményre válaszképpen küldött 2007. december 21-i levelében előadott érveket nem találta meggyőzőnek, benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

A felek érvei

- 12 A Bizottság előadja, hogy a 2001/80 irányelvet alkalmazni kell a lynemouthi erőműre, és emlékeztet, hogy az Egyesült Királyság eredetileg egyetértett ezen állásponttal, mivel nemzeti kibocsátáscsökkentési tervének különböző változataiban felsorolta ezt a létesítményt, és azt csak a Bizottsággal 2006. február 28-án közölt javított változattól törölte.

13 A Bizottság szerint a 2001/80 irányelv minden tüzelőberendezésre alkalmazandó, a hivatkozott irányelv 2. cikkének 7. pontjában kifejezetten felsorolt kivételektől eltekintve, amelyek a következők:

- a nem energiatermelésre szolgáló tüzelőberendezések (a továbbiakban: első kivétel);
- az égéstermékeket közvetlen gyártási folyamatokban felhasználó tüzelőberendezések (a továbbiakban: második kivétel);
- a 2. cikk 7. pontja második bekezdésének a)–f) alpontjában felsorolt létesítmények, amelyek az első és második kivételre felhozott példák; valamint
- a 2. cikk 7. pontja második bekezdésének g)–j) alpontjában, valamint a 2. cikk 7. pontjának harmadik bekezdésében meghatározott különböző *sui generis* kivételek.

14 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének a)–f) alpontjában felsorolt összes létesítmény az első vagy második kivétel hatálya alá tartozik, és logikus, hogy e létesítmények nem tartoznak a hivatkozott irányelv hatálya alá, mivel az említett irányelv módszertana vagy az abban meghatározott kibocsátási határértékek nehezen alkalmazhatók e létesítményekre. Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a 2001/80 irányelv célja a tüzelőanyagok elégetésével

(oxidálásával) előidézett kibocsátások szabályozása, valamint, hogy a kibocsátási határértékek kiszámítására vonatkozó eljárás azon az elven alapul, miszerint a tüzelőberendezések üzemeltetésére használt tüzelőanyagok elégetését követően elszámolt kibocsátás előrelátható. Amikor a tüzelőanyag égési folyamatából származó füstgázok olyan más anyagokkal keverednek össze, amelyek egyébként nem részei a kibocsátást megelőző égési folyamatnak, az eredmények nem kellően előreláthatóak, és a hivatkozott irányelv által a tüzelőanyagok elégetése vonatkozásában meghatározott kibocsátási határértékek nem alkalmazhatók.

- 15 A Bizottság elismeri, hogy ezzel ellentétben a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének g)–j) alpontjában meghatározott létesítmények nem állnak összefüggésben sem az első, sem a második kivétellel, és kijelenti, hogy ezek *sui generis* kivételeknek minősülnek.
- 16 Különösen a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének g) alpontjában meghatározott léghevítők, valamint azon példák kapcsán, amelyekre az Egyesült Királyság alapítja álláspontját, a Bizottság kifejti, hogy e léghevítők samott-téglákkal vannak berakva, amelyeket közvetlenül a tüzelőanyag elégetéséből származó füstgázok melegítenek fel; a forró téglák ugyanis arra szolgálnak, hogy ezt követően a felettük keringő hideg levegőt felmelegítsék, vagyis hogy forró levegőt állítsanak elő, amelyet aztán bevezetnek a kohóba. Tekintettel a téglák melegítésére, a hivatkozott léghevítők alapvetően különböznek minden egyéb típusú tüzelőberendezéstől. Ezen túlmenően a kohókamrák téglaburkolatában gyakran keletkeznek repedések, amelyek miatt az el nem égetett kohógázok beszennyezik az égésből származó gázt. E két elem miatt a hivatkozott irányelv által rögzített kibocsátási határértékek nehezen alkalmazhatók a léghevítőkre.
- 17 A Bizottság hangsúlyozza, hogy a második kivételre vonatkozó rendelkezésekben meghatározott egyik létesítmény sem alkalmaz gyártási folyamata során villamos energiát vagy égéstermégeket magán a tüzelőberendezésen kívül.

- 18 Ugyan nem vitatott, hogy a lynemouthi erőmű nincs meghatározva az első kivétel alá tartozó létesítmények között, ám a második kivétel hatálya alá sem tartozik, mivel az égéstermékeket nem közvetlen gyártási folyamatokban használja fel.
- 19 A Bizottság arra hivatkozik, hogy ha elfogadnánk, hogy egy erőmű által termelt villamos energia gyártási folyamatban való közvetlen felhasználása miatt az erőmű a második kivétel hatálya alá tartozik, számos nagy tüzelőberendezés nem tartozna a 2001/80 irányelv hatálya alá, aminek súlyos következményei lennének a környezetre.
- 20 A Bizottság felhívja a figyelmet arra, hogy a lynemouthi erőmű az Egyesült Királyság kilencedik legnagyobb kén-dioxid-kibocsátója, amely a hivatkozott tagállamban a fenti szennyező gáz bejelentett teljes kibocsátásának nagyjából 4%-át termeli.
- 21 Az Egyesült Királyság előadja, hogy egy olyan erőmű, amely arra szolgál, hogy villamos energiával lásson el egy elektrolízissel alumíniumot előállító gyárat, és amelyet kizárólag e célból hoztak létre, része azon technikai berendezésnek, amely egy olyan, energia termelésére létrehozott tüzelőberendezést is magában foglal, amely az égéstermékeket a gyártási tevékenység során közvetlenül használja fel, és következésképpen teljesíti a 2001/80 irányelv 2. cikkének 7. pontjában rögzített kivétel feltételeit.
- 22 Először is az Egyesült Királyság azzal érvel, hogy a termelt villamos energiát közvetlenül az alumínium gyártására használják fel. Az Alcan által üzemeltetett gyár – a Bizottság állításával ellentétben – nem tudná ugyanúgy használni a nemzeti hálózattól származó villamos energiát.

23 Másodszer az Egyesült Királyság arra hivatkozik, hogy egy széntüzelésű erőmű által termelt villamos energia az égési folyamat másodlagos termékének tekintendő. Márpedig a 2001/80 irányelv 2. cikkének 7. pontja nem az égési folyamat közvetlen termékeinek közvetlen felhasználására, hanem a tüzelőanyagok közvetlen felhasználására vonatkozik. A tüzelőanyagok oxidálásával előállított energiát – mint például a villamos energiát – égésterméknek kellene tekinteni, mivel csak az olyan tüzelőberendezések tartoznak a hivatkozott irányelv hatálya alá, amelyekben tüzelőanyagot égetnek el energia-előállítás céljából. E 2. cikk 7. pontja nem azt írja elő, hogy az csupán az égési folyamat közvetlen termékeire vonatkozik, és nem lenne ajánlott e rendelkezést így értelmezni. Ugyanis nem az égési és a gyártási folyamat között kell közvetlen összefüggésnek fennállnia, hanem az égéstermékek és a gyártási folyamat között. Márpedig a jelen ügyben az égéssel előállított villamos energia és az alkalmazott gyártási folyamat között közvetlen összefüggés áll fenn, mivel a villamos energiát az alumínium előállítására használják.

24 A léghevítők 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének g) alpontjában történt meghatározása megerősíti azt a tényt, hogy a kivétel nem csupán a Bizottság által hivatkozott szűk értelemben alkalmazandó. Az Egyesült Királyság ezzel kapcsolatban emlékeztet, hogy a 88/609 irányelv 2. cikkének 7. pontjában meghatározott eredeti rendszerből az derül ki, hogy a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének a)–g) alpontjában felsorolt technológiák a tüzelőberendezések azon különös példáit ölelik fel, amelyek nem tartoznak ez utóbbi irányelv hatálya alá, vagy azért, mert nem energia előállítására szolgálnak, vagy azért, mert az égéstermékeket közvetlenül használják fel a gyártási folyamatban. Márpedig a léghevítőkben használt forró levegőt nem közvetlenül a tüzelőanyag elégetésével hevítik, hanem a tüzelőanyag elégetését követően a samott-téglák felhevülnek, amelyek aztán felhevítik a gyártási tevékenységekhez használt levegőt. Az ilyen módon közvetetten előállított energia helyesen hasonlítható a 2001/80 irányelv 2. cikkének 7. pontja értelmében vett égéstermékhez, még ha a tüzelőanyag elégetésének közvetett termékéről is van szó, ugyanúgy, ahogy a villamos energia is ilyen közvetett terméknek minősül a lynemouthi erőmű esetében. A hivatkozott 2. cikk 7. pontjának megfelelő értelmezése szerint a léghevítő ugyanúgy kapcsolódik a kohóhoz, mint ahogy a lynemouthi erőmű kapcsolódik az Alcan által üzemeltetett alumíniumkohóhoz. Mind a kettő a gyártási folyamatok érdekében létrehozott, azokba integrált energiaforrásnak minősülnek.

- 25 A Bizottság állításával ellentétben a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének g) alpontjában meghatározott léghevítők nem minősülnek *sui generis* kivételnek. A 88/609 irányelv 2. cikke 7. pontjának megfogalmazásából világosan kiderül, hogy a *sui generis* kivételek a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének h)–j) alpontjában vannak felsorolva.
- 26 A Bizottság azon érvével kapcsolatosan, miszerint az Egyesült Királyság álláspontja súlyosan veszélyezteti a 2001/80 irányelv hatályát, e tagállam elismeri, hogy rendellenes lenne, ha a gyártásban közvetlenül történő felhasználás céljából előállított villamos energiát termelő összes tüzelőberendezés kivételt képezne a hivatkozott irányelv hatálya alól. Hangsúlyozza, hogy csak az az eset képez kivételt a hivatkozott irányelv hatálya alól, ha valamely létesítmény kizárólag arra a célra szolgál, hogy valamely gyártási folyamatot villamos energiával lásson el. A hivatkozott irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének a)–i) alpontjában felsorolt összes kivétel olyan saját felhasználású energiaforrásokat határoz meg, amelyeket meghatározott eljárások vagy tevékenységek kiszolgálása céljából terveztek és építettek meg. Azt állítja, hogy az egyetlen hivatkozott égéstermék az, amely energiát tartalmaz.
- 27 Az Egyesült Királyság úgy véli, hogy a közösségi jogalkotó a 2001/80 irányelv hatálya alól nem azért vett ki egyes létesítményeket, hogy a nemzeti szabályozó szervezet megkímélje a kisebb kellemetlenségektől, hanem azért, hogy a környezetvédelmi előnyök és e létesítményeknek a hivatkozott irányelv hatálya alá rendelésének gazdasági költségei mérlegelésre kerüljenek. Márpedig a hivatkozott irányelv szóban forgó létesítményre való alkalmazásának gazdasági és társadalmi költségei – amiatt, hogy e létesítmény bezárása 4000 munkahely közvetlen vagy közvetett megszüntetésének kockázatát hordozza magában egy olyan régióban, ahol nagy a munkanélküliség – jóval meghaladják az irányelv e létesítményre való alkalmazandóságából eredő szerény környezetvédelmi előnyt, figyelemmel az Alcan által a korábbi években a környezetvédelem terén elért teljesítmény javítása érdekében befektetett jelentős összegekre, a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 2008. január 15-i 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 24., 8. o.) értelmében fennálló, a kénbocsátás csökkentésére vonatkozó kötelezettségre, valamint a szóban forgó termelésnek nem európai uniós országokbeli – környezetvédelmi szempontból kevésbé szabályozott – létesítményekből történő behozatal útján való helyettesítésére.

Mivel az alumíniumgyártás sok energiát igényel, és mint ilyen, nyomásnak van kitéve, a 2001/80 irányelvet úgy kellene értelmezni, hogy az elektrolízises eljáráshoz villamos energiát szolgáltató erőművek nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá.

- 28 A Bizottság azon érvére válaszolva, miszerint egyrészt más alumíniumgyáraknak már igazodniuk kellett a 2001/80 irányelv követelményeihez, másrészt pedig semmi sem indokolja, hogy az Alcan által üzemeltetett gyár versenyelőnyben részesüljön, az Egyesült Királyság azzal érvel, hogy ha a lynemouthi erőmű nem tartozik ezen irányelv hatálya alá, az olyan objektív megfontolásokból ered, amelyek az összes ugyanilyen helyzetben lévő létesítményre alkalmazandók. A lynemouthi erőmű az Európai Gazdasági Térségben található egyetlen olyan létesítmény, amely olyan saját felhasználású energiaforrást foglal magában, amelyet az elektrolízises eljáráshoz szükséges villamos energia termelése céljából terveztek és építettek meg.
- 29 Logikus lenne a gyártási folyamatok ellátását szolgáló tüzelőberendezéseknek a hivatkozott irányelv hatálya alóli kivétele, mivel ezeknek kizárólag egy „belső ügyfelük” van, és így csupán egyféleképpen tudják a 2001/80 irányelvnek való megfelelésük elérésével felmerült költségeket kompenzálni. Ezen túlmenően a gyártási folyamatok végtermékei a nemzetközi kereskedelem tárgyát képező nyersanyagoknak minősülnek, és az olyan, Unión kívüli termelőkkel vívott közvetlen verseny tárgyát képezik, amelyekre kevésbé szigorú szabályozás alkalmazandó, és amelyek alacsonyabb költséggel állítják elő ugyanazt a terméket, miközben a nem egyetlen létesítmény ellátását szolgáló tüzelőberendezések számos ügyfelet szolgálnak ki, gyakran tagállami tulajdonban vannak, és nincs igazi versenytársuk.
- 30 Az Egyesült Királyság vitatja a Bizottság azon érvét, miszerint a 2001/80 irányelv 2. cikkének 7. pontja olyan általános elvet tartalmaz, amelyet tágan kell értelmezni, illetve két olyan kivételt, amelyeket szigorúan kell értelmezni. E rendelkezés

meghatározza azon létesítmények fogalmát, amelyek a hivatkozott irányelv hatálya alá tartoznak, és azokét, amelyek nem tartoznak a hatálya alá. Az Egyesült Királyság megjegyzi továbbá, hogy mindenestre a Bíróság megállapította, hogy nincs helye a kivételek szigorú értelmezésének, amennyiben ez az értelmezés alááshatja a szóban forgó kivételek által kitűzött célt (a C-498/03. sz., Kingcrest Associates és Montecello ügyben 2005. május 26-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-4427. o.] 29. és 32. pontja).

A Bíróság álláspontja

- 31 A jelen tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban feltett kérdés arra vonatkozik, hogy a lynemouthi erőmű olyan tüzelőberendezésnek minősül-e, amelyre a 2001/80 irányelv alkalmazandó.
- 32 Ugyan – amint a Bizottság kiemeli – valóban meglepőnek tűnhet, hogy miután az Egyesült Királyság a 2001/80 irányelv értelmében a Bizottsággal 2003-ban és 2005-ben közölt nemzeti kibocsátáscsökkentési tervének első két változatában, valamint minden, a fent hivatkozott irányelvet megelőző – és annak a jelen eljárás tárgyát képező részében majdnem teljesen egyező megfogalmazású – 88/609 irányelv alapján 1990 óta készült jelentésben és iratban az adott irányelv alkalmazása által érintett tüzelőberendezések között sorolta fel a lynemouthi erőművet, jelenleg azt állítja, hogy a hivatkozott erőműre nem alkalmazandók a 2001/80 irányelv követelményei, ám ez a körülmény irreleváns azon kérdés tekintetében, hogy a hivatkozott erőmű a 2001/80 irányelv hatálya alá tartozik-e.
- 33 Nem vitatott, hogy a lynemouthi erőmű a 2001/80 irányelv 1. cikkének és 2. cikke 7. pontja első bekezdésének értelmében egy legalább 50 MW névleges hőteljesítményű tüzelőberendezés.

- 34 Az Egyesült Királyság mindazonáltal arra hivatkozik, hogy a hivatkozott erőmű – amelyet kizárólag azért építettek, hogy villamos energiával lássa el a mellette lévő, alumíniumot előállító öntödét – megfelel a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdése első mondatában meghatározott kivétel feltételeinek, miszerint a hivatkozott irányelv kizárólag energia termelésére létrehozott tüzelőberendezésekre vonatkozik, az égéstermékeket közvetlen gyártási folyamatokban felhasználó tüzelőberendezések kivételével.
- 35 Igaz, hogy a lynemouthi erőmű által előállított villamos energiát közvetlenül alumíniumgyártásra használják. Az Alcan által üzemeltetett gyárban alkalmazott „Hall-Heroult”-eljárás alapján ugyanis a timföldet elektrolitoldatba helyezik, amelyben az feloldódik oly módon, hogy villamos áram folyik az anódtól a katódig, és így alumínium és oxigén válik ki a timföldből, miközben az elektrolitfúzió fenntartása érdekében az elektrolitot folyamatosan hevítik.
- 36 Mindazonáltal – amint arra a Bizottság hivatkozik – a villamos energia nem minősül égéstermékeknek. Az égéstermékek ugyanis a füstgázok, a hamu, egyéb maradványok, valamint az égetés során keletkezett hő, mivel a 2001/80 irányelv a tüzelőberendezést úgy határozza meg, mint „olyan technikai berendezés[t], amelyben tüzelőanyagot égetnek el az így keletkező hő hasznosítása céljából”. A villamos áram nem fizikai égéstermék, és nem is hő, hanem olyan művelet során keletkezik, amelyek során az égés hőt termel, amelyet egy kazánban gőz fejlesztésére használnak fel, amely meghajtja a gőzturbinát, és végül villamos energiát fejleszt.
- 37 Amennyiben úgy tekintenénk, hogy a villamos energia „égésterméknek” minősül, e fogalmat olyan tág értelemben kellene értelmezni, amely olyan egyéb termékeket is magában foglalna, amelyek nem közvetlenül égésből származnak, és amelyek nem felelnek meg sem e kifejezés tudományos, sem az általános nyelvhasználatban bevett jelentésének.

- 38 A 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének első mondatával egyébiránt ellentétes az „égéstermék” fogalmának ilyen tág értelmezése, mivel e rendelkezés azokra a tüzelőberendezésekre vonatkozik, amelyek az égéstermékét a gyártási folyamatok során „közvetlenül” használják fel. Márpedig nem lehet szó az égéstermékek gyártási folyamatban történő közvetlen felhasználásáról, amennyiben az égés és a gyártási folyamat között olyan köztes szakaszok is vannak, mint például villamos energia termelése.
- 39 Az „égéstermék” fogalmának ilyen tág értelmezése ellen szól ugyancsak az a körülmény, hogy ez a fogalom egy általános szabály alóli kivétel hatályát határozza meg. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében ugyanis a kivételeket szigorúan kell értelmezni annak érdekében, hogy e kivételek az általános szabályokat ne fosszák meg tartalmuktól (lásd ebben az értelemben a C-476/01. sz. Kapper-ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-5205. o.] 72. pontját).
- 40 Márpedig az Egyesült Királyság által hivatkozottakkal ellentétben nyilvánvaló, hogy a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének első mondata nem szorítkozik pusztán a „tüzelőberendezés” fogalmának meghatározására, hanem ezen irányelv hatálya alól kizár bizonyos létesítményeket. E rendelkezés eltérést meghatározó jellege egyébiránt kifejezetten kitűnik annak szövegezéséből, mivel úgy rendelkezik, hogy a hivatkozott irányelv az energia termelésére létrehozott tüzelőberendezésekre vonatkozik, „az égéstermékeket közvetlen gyártási folyamatokban felhasználó tüzelőberendezések kivételével”.
- 41 A 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdése első mondata megszorító értelmezésének van helye azért is, mert bizonyos tüzelőberendezéseknek ezen irányelv hatálya alóli kivétele annak célkitűzésével ellentétes. Amint ugyanis a hivatkozott irányelv (4)–(6) preambulumbekkezdéséből kitűnik, az irányelv célja a savképződés

elleni küzdelem a kén-dioxid- és a nitrogén-oxid-kibocsátás – amelyhez a nagy tüzelőberendezések jelentősen hozzájárulnak – korlátozása révén.

- 42 Végül mivel a 2001/80 irányelv (11) preambulumbekkezdése az elektromos áramot termelő létesítményeket az irányelv által leginkább szabályozni kívánt tüzelőberendezésekként határozza meg, a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének első mondatában meghatározott kivétel olyan erőművekre való kiterjesztése, amelyek villamosenergia-termelése közvetlenül a gyártási folyamatban kerül felhasználásra, veszélyeztetné a hivatkozott irányelv hatékony érvényesülését.
- 43 A fentiekből következően a lynemouthi erőműre nem alkalmazható a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének első mondatában az égéstermékeket közvetlen gyártási folyamatokban felhasználó tüzelőberendezések tekintetében meghatározott kivétel.
- 44 Az Egyesült Királyság által felhozott érvek egyike sem teszi kétségessé e megállapítás helytállóságát.
- 45 Egyrészt azon érv kapcsán, miszerint a 2001/80 irányelvben meghatározott kivételek a kibocsátási határértékek alkalmazása által előidézett költségek és az abból eredő környezetvédelmi előnyök mérlegelésén nyugszanak, amelynek eredményeképpen a jelen ügyben igazolt a lynemouthi erőműnek a hivatkozott irányelv hatálya alóli kivétele, először is emlékeztetni kell, hogy sem a hivatkozott irányelv, sem annak előkészítő

munkálatai nem említik sem az égéstermékeket közvetlen gyártási folyamatokban felhasználó tüzelőberendezések általános és absztrakt kizárását, sem a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének a)–g) alpontjában felsorolt létesítmények kizárását igazoló indokokat.

46 A Bizottság álláspontja szerint a fenti kivételek alá tartozó tüzelőberendezések a 2001/80 irányelv hatályából azért kerültek kizárásra, mert az égéstermékek közvetlen gyártási folyamatok során való felhasználásakor az égésből származó füstgázok szennyező anyagokkal keverednek, így a hivatkozott irányelv mellékleteiben az elkülönülő égési folyamatokra meghatározott módszertan vagy az abban meghatározott kibocsátási határértékek e létesítményekre közvetlenül nem alkalmazhatók. A Bizottság továbbá azt is bizonyította, hogy a hivatkozott irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének a)–g) alpontjában felsorolt összes létesítménytípus tekintetében beszennyeződnek az égésből származó füstgázok, ezzel szemben tény, hogy az alumíniumgyártás során történő villamosenergia-felhasználás nincs semmiféle hatással a lynemouthi erőmű kibocsátásaira.

47 Az Egyesült Királyság nem vitatja a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének a)–g) alpontjában meghatározott különböző létesítményeknél az égésből eredő gázok keveredésének tényét, ám azon az állásponton van, hogy a kivételek nem a hivatkozott irányelv alkalmazásának nehézségein, hanem a költségek és előnyök mérlegelésén alapulnak.

48 Az Egyesült Királyság érvelését mindenesetre anélkül kell elutasítani, hogy szükség lenne a hivatkozott kivételek pontos céljának meghatározására, mivel a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének első mondatában absztrakt módon meghatározott kivétel nem alapulhat a költségek és előnyök mérlegelésén. Ugyanis még ha meg is lehet becsülni a kibocsátási határértékeknek az egyes létesítményekre vagy

létesítménytípusokra – mint például a hivatkozott irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének a)–g) alpontjában meghatározott különböző létesítményekre – való alkalmazásával járó költségeket és előnyöket, ezeket nem lehet megbecsülni azon létesítmények tekintetében, amelyek közvetlenül használják fel az égéstermékeket.

49 Másodszor azon érv kapcsán, miszerint a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének g) alpontjában meghatározott léghevítőkre vonatkozó kivétel azt bizonyítja, hogy az „égéstermék” fogalmát tágan kell értelmezni oly módon, hogy az magában foglalja az olyan közvetett égéstermékeket is mint a villamos áram, elegendő megjegyezni, hogy – amint azt a főtanácsnok indítványának 39. pontjában kifejtette – ez a kivétel valamely közvetlen égéstermék, vagyis a hő felhasználására vonatkozik. A szóban forgó léghevítők ugyanis a samott téglák segítségével továbbítják az égéssel kapott hőt a levegőbe, amelyet aztán bevezetnek a kohóba a nyersvas-előállítás optimalizálása érdekében.

50 Ugyan a léghevítők nem tartoznak a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének első mondatában meghatározott absztrakt kivétel hatálya alá, mivel az égésből származó hő csak közvetetten kerül felhasználásra, ebből még nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a hivatkozott eltérést oly módon kell értelmezni, miszerint nem tartoznak a hivatkozott irányelv hatálya alá azon létesítmények, amelyek a gyártási folyamatokban közvetett égéstermékeket használnak fel.

51 Amint azt a Bizottság elismerte, ebben az esetben egy szerkesztési hibáról van szó abban az értelemben, hogy a szóban forgó léghevítők *sui generis* kivételt képeznek, és azokra a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének első mondatában meghatározott absztrakt kivétel nem alkalmazandó. A Bizottság mindazonáltal kifejtette – anélkül, hogy ezt az Egyesült Királyság vitatta volna – annak különös okait,

amiért a hivatkozott irányelvben meghatározott kibocsátási határértékek nehezen alkalmazhatók erre a létesítménytípusra, tekintettel arra, hogy a samott-téglák melegítése miatt a léghevítők alapvetően különböznek minden egyéb típusú tüzelőberendezéstől, és hogy a kohókamrák téglaburkolatában gyakran keletkező repedések miatt az el nem égetett kohógázok beszennyezik az égésből származó füstgázt. Ráadásul – amint azt a főtanácsnok indítványának 40. pontjában található lábjegyzetben kifejtette – a léghevítők az energiatakarékosság érdekében gyakran azt a gázt égetik el, amely a kohókban keletkezik, és ez a gáz már eleve szennyezett, így a hivatkozott irányelv által rögzített kibocsátási határértékek a létező lehető legjobb technológia alkalmazása ellenére sem tarthatók be.

52 Az a tény, hogy a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdése h)–j) alpontja olyan három további létesítménytípusra vonatkozó eltéréssel egészült ki, amelyek nyilvánvalóan nem tartozhatnak a hivatkozott irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének első mondatában meghatározott általános és absztrakt kivétel hatálya alá, végső soron azt erősíti meg, hogy a szóban forgó általános kivétel értelme és hatálya nem határozható meg egy különös kivétel alapján.

53 Ki kell még emelni, hogy a 2001/80 irányelv 2. cikke 7. pontja második bekezdésének a)–g) alpontjában felsorolt egyik különös kivétel sem terjed ki az égéstermékeknek magán a tüzelőberendezésen kívüli felhasználására, sem a villamos energia gyártási folyamatban való felhasználására.

54 A fenti megfontolások összességéből következően a 2001/80 irányelv alkalmazandó a lynemouthi erőműre, és a Bizottság keresetének helyt kell adni.

- 55 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az Egyesült Királyság – mivel nem gondoskodott a 2001/80 irányelv lynemouthi erőműre való alkalmazásáról – nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 56 Az eljárási szabályzat 69. cikke 2. §-ának értelmében a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az Egyesült Királyságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága – mivel nem gondoskodott a nagy tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról szóló, 2001. október 23-i 2001/80/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a Rio Tinto Alcan Smelting and Power (UK) Ltd által Lynemouthban (Északkelet-Anglia) üzemeltetett erőműre való alkalmazásáról – nem teljesítette az ezen irányelvből eredő kötelezettségeit.**

- 2) A Bíróság Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságát kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások